

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXI. An iustitia inhaerens nobis sit formalis causa justificationis perfectae?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

tionis. Ro. 4. *Credenti in eum, qui iustificat impium, reputatur fides ad iustitiam*: fides non apprehendit, sed est iustitia, perfectior vel imperfectior iuxta mēsuram charitatis. 1. Cor. 3. *Fundamentum aliud nemo*. &c. Quod S. Patres de fide & operibus exponunt. Aët. 15. *Fide purificans corda eorum*, à peccatis & erroribus.

III. Scripturæ docent Per fidem impetrari peccatorum remissionem: non tantum relatiuè respicere, & apprehendere. Vt Luc. 7. *Fides tua te saluam fecit*, sc. à peccatis. Mat. 15. *O mulier, magna est fides tua*. Mar. 7. *PROPTER hunc sermonem vade, exijt dom. à filia tua*, Sanitatem totam tribuit fidei. Sic & Rom. 4. de Abrahæ fide. Et Rom. 10. *Omnis, qui inuocauerit Nomen Domini, saluus erit. Quomodo autem inuocabunt, in quem non crediderunt? Quomodo credent sine predicante?* Chimæ est: Prædicatio est causa fidei: fides, inuocationis; hæc salutis.

Huc incedit Consensus Sanctorum Patrum.

IV. Quia causa formalis iustificationis, non est iustitia in Christo; non remissio pec. in nobis: sed realiter inherens nobis iustitia; quæ infunditur per gratiam, non apprehenditur per fidem. Ad infusionem verò disponit actus fidei, timoris. &c. effectiue; Sectarij fingunt, disponere per *Præsentiam*; at fidem solam per *Apprehensionem*.

V. Necessitas Operum ad salutem euincit idem. Nam si fides sola iustificaret, sola etiam saluaret; nec amitti posset quibuscunque operibus malis, stante sola fide. Atq; hoc ita asserunt Sectarij: *Lutherus in Capt. Bab. c. de Ba-*

ptis. Et Flaccianos Maioristas, seu Electorales Ministros reprehendunt Ministri Saxonici, seu Rigidi Lutheranos Molles in *Colloq. Altemburg.* quod distinguat inter Iustitiam & Salutem; quasi sola fides iustificet, non operatur saluent opera, non fides sola. Quibus Molles Respondent: Opera ad salutem solam necessaria necessitate Præsentia aut Signis salutem tamen, & iustitiam tribui soli fidei. Haftenus de Iustificatione Porro

II. DE IUSTITIA INHÆRENTE, seu CAV- sa Formali Iustifi- cationis:

QVÆSTIO LXI.

*An iustitia nobis inherens sit forma-
lis causa iustificationis ab-
soluta?*

LUTHERANI mirificè variant, turbant fœdè, pugnantque desperatè; Principio se lucem huic quæstioni intulisse iactabant: nunc, ob spiritum diffidii, desperant.

I. LUTHERVS, & Aug. Confessio, Fidem asserunt, aut Christum fide apprehensum.

II. ILLYRICVS, Christi Obedientiam, & iustitiam nobis imputatam statuit.

III. OSTANDER, Dei iustitiam essentialem in nobis inhabitantem.

IV. CALVINVS iustificationem in sola Remissione peccati constituit; & imputationem iustitiæ Christi non negat.

V. BUCERVS & Pighius formalem eius causam duplicem assignant; Iustitiam nostram inherentem, & Christi imputatam. Hæc vniuersè:

Porro de singulis separatim. Ac primo de Inherente iustitia in nobis.

LLV-

I. LUTHERANVS Kemnitius statum quæstionis fraudulenter proponit: sc. quæri, *Propter* quid iustificemur: si nec meritum Christi; an inchoata nouitas in nobis?

CALVINVS in Antidoto Trid. sess. 6. ait. *Causam* iustificationis Tridentini faciunt duplicem, ac si partim Remissione peccatorum, partim Regeneratione spiritali iustissemus: Vel vt alijs verbis exprimam; Ac si partim Imputatione, partim Qualitate, iustitia nostra constaret. Ego autem vnica & simplicem esse assero.

AVTOR. I. Kemnitius de industria confundit causam Formalem cum Meritoria, vtens voce *Propter*, cum *Per* quid iustificemur, quæratur propriè. Deinde nobis inuidiam concire molitur, dum Christi merito nostram renouationem opponit, quasi hanc, quã istam, pluris faceremus.

Dico igitur, Si *Propter* significet causam formalem, nos iustificari propter inhærentem nobis nouitatem; non propter Christi meritum, quod inhærerenequit: Sin Meritoriam causam significet; nos iustificari propter meritum Christi, & non propter nouitatem nostri: Si causam in communi significet; nos iustificari propter vtrumque dico.

II. Calvinus id affingit Con. Trid. sess. 6. c. 7. vbi ita definit: *VNICA* formalis causa est Iustitia Dei; Non qua Ipse iustus est; sed qua nos iusto: facit; qua videlicet ab eo donati, Renouamur Spiritu mentis nostræ; & non modo Reputamur, sed verè iusti nominamur & sumus.

2. Deinde ipse Calvinus Inst. 3. c. II. §. 2. duplicem causam iustificationis statuit: Remissionem sc. pec. & imputationem iustitiæ Christi; Concilium verò vnus causæ iustificantis Effectus, seu terminos vnus motus exprimit, sc. Remissionem peccati, & Infu-

sionem gratiæ. Quia iustificatio est mutatio impij in iustum: iuxta Col. 1. Qui 1. eripuit nos de potestate tenebrarum, 2. & transtulit in regnum Filij dilectionis sue. Hæc de statu quæstionis: nunc de ipsa.

LUTHERANI omnes ac CALVINIANI pernegant inhærentem nobis iusticiam esse formalem causam iustificationis.

SVADENT hæc multis apud Scharpium in Cursu Theol. Sect. 22. quæst. 8. Nostra refellentem argumenta. quæ clarius singulatim alternis proposita liquebunt.

AVTOR. Iustificari per Christum, Non est, haberi aut pronuciari iustos; sed verè fieri iustos per adeptionem Inhærentis iustitiæ Perfectæ, nõ imperfectæ, vt per causam formalem.

I. PROBATVR Rom. 5. Si vnus delicto mors regnauit per vnum, multo magis Abundantiam gratiæ, & donationis, & iustitiæ accipientes in vita regnabunt per Vnum Iesum Christum. Igitur sicut per vnus delictum in omnes homines in condemnationem; sic & per vnus iustitiam in omnes homines in iustificatione vitæ. Sicut n. PER inobedientiam vnus hominis peccatores constituti sunt multi; ita per vnus obedientiam iusti constituentur multi. Ergo Iustificari est iustum constitui Per obedientiam Christi; Quæ iustitia Christi est Perfecta, tum quia dicitur hîc Abundantia iustitiæ: Tum quia dicitur maius esse Dei donum, quam Adæ peccatum: At hoc perfectam in nobis iniustitiam effecit; ergo perfectam iustitiam efficit Dei donum.

INSTANT. Hic iustificare est iustum pronuciare.

1. Quia opponitur ei Condemnare. Vti & Roman. 8. Deus qui iustificat, quis est, qui condemnet?

2. Quia

2. Quia in hebræo *Iustificare* est vox forensis.

3. Quia bonis latinis *iustificare* non est iustum facere.

DICO AD I. Vt *Condemnare* significat duos actus; Iudicis deputantis reos ad pœnam; sic Deus: Rei trahentis in culpam; sic Adam nos condemnavit: Ita *iustificare* nunc est actus Dei iudicis declarantis iustos in ext. iudicio; nunc Effectus gratiæ est, facientis ex reis iustos. *Deinde*; Deus declarando iustum, facit iustum: siue id faciat per iudicium, siue per Obedientiæ Christi; id est, gratiam. Ita S. Aug. l. 1. de pec. merit. c. 15

AD II. Quia fieri iusti queunt vel *Intrinsicè* per ademptionem iustitiæ; vel *Extrinsicè* per declarationem; inde vox *iustificare* valet ad utrumque.

1. Attamen Dan. 12. *Qui ad iustitiam erudiunt multos*: id est hebraicè *Iustificantes*, non iudicando; nec, vt Calu. & Kemn. volunt, pronunciando: nam prædicando ostenditur via ad iustitiam; non per sententiam pronunciantur iusti auditores.

2. Clarius Isa. 53. *In scientia sua iustificabit ipse iustus Servus meus multos, & iniquitates eorum ipse portabit.* Nil hic forense. Nam Christus in Doctrina iustus & factus & faciens iustos, vt ministrans iustitiam, ac tollens peccata. Sic, Apoc. 22. *Qui iustus est, iustificetur adhuc.*

AD III. Boni latini, vt Cic. Ter. &c. rem vocis *iustificare* nescierunt, proinde nec vocem ipsam.

At S. Patres & rem & vocem præclarè norunt & frequentarunt: quos improbissimè respuunt Sectarij.

I. L. PROBATVR. Rom. 3. *Iustificati gra-*

tiæ per gratiam ipsius, per redemptionem, quæ est in Christo IESU: quem proposuit propitiatorem per fidem in Sanguine ipsius. Ecce causas iustificationis.

Gratis; nam Gratia est Efficiens; *Per gratiam ipsius*, sc. ab eo donatam ac infusam; Formalis hæc: *Per redemptionem in Christo*: causa Meritoria. *Per fidem in Sanguine eius*; hic Dispositiua causa est.

INSTANT Caluinus & Kemn: *Per gratiam* significari diuinam Non imputationem peccatorum nostrorum, & Imputationem iustitiæ Christi.

DICO I. *Gratis* significat fauorem Dei; *Per gratiam* verò effectum fauoris; *Per*, causam formalem.

2. Beneuolentia Dei non est inanis, sed defacto beneficentia: Nam, Pl. 113. *Omnia, quæcunque voluit, fecit, Et, 1. The. 4. hæc est voluntas Dei, sanctificatio vestra:*

3. Et gratia iustificans dicitur Ro. 5. *Caritas diffusa in cordibus per Sp. Sanctum, quæ te, teste Aug. l. de Sp. & lit. c. 32. nos facit dilectores suos; non quia nos ipse diligit: vt Sectarij volunt.* Vnde Rom. 8. *Accepistis Spiritum adoptionis, in quo clamamus, Abba Pater; sc. ex amore filiali.* Ibid. *Corpus mortuum est propter peccatum; Spiritus autem vivit propter iustificationem.* sc. ob intrinsicum Dei fauorem, non ob extrinsecum imputatum.

4. Demum gratia iustificans comparatur rebus realibus, non imputatijs: Vt Rom. 4. *Dono, & Abundanti,* 2. Cor. 6. & 1. Ioan. 2. Luc. 1.

III. PROBATVR. I. Cor. 7. *Hæc fuistis; sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed iustificati estis in nomine Domini nostri, & in Spiritu Dei.* Quod S. Patres exponunt de

de baptismo, quo & peccata abluuntur, & animæ sanctificantur.

IV. PROBATVR. Tit. 3. *Vt iustificati gratiâ ipsius, heredes simus, secundum spem vitæ æt.* Quia Sp. Sanctum effudit in nos abunde per Iesum, &c. Vbi de Regeneratione agit, quæ nec intelligi potest nisi cum facta mutatione in regenerationis, ex iniustis factis iustis. Simul ibidem exprimuntur omnes causæ iustificationis: *Efficiens*, benignitas Dei: *Meritoria*, Christus: *Instrumentalis*, Baptisma: *Formalis*, Sp. Sanctus effusus in nos, qui est eius donum Caritas.

Demum ipsi Sectarii fatentur, esse in nobis quandam renouationem; sed hanc non ipsam esse iustificationem. At eam hic Appellat iustificationem Apostolus.

V. PROBATVR. Heb. II. Abel, Testimonium consecutus est; esse iustus. Noë iustitia, quæ per fidem est, heres est constitutus, perfectè sc. & verè; non solum inchoatè: Gen. 6. Noë vir iustus & perfectus, non imputatiuè. Vide plura in *Antichristop.* 4. 9. 33.

QVÆSTIO LXII.

An Fides sit iustificationis integra causa formalis? An vero Dei iustitia essentialis?

I. LUTHERVS variat; nunc Fidem, nunc Christum statuens formalem causam iustificationis.

1. Ita enim in Com. ad Gal. 2. Sophista dicunt: Caritas informare & imbucere fidem: Nos dicimus Christum informare & imbucere fidem; Vel, formam esse fidei. Ergo fide apprehensus, & inhabitans Christus est iustitia Christiana; propter quam nos Deus reputat iustos, & donat vitam æternam.

2. Idem ibid. Formalis nostra iustitia est ipsa fides, & nebula cordis, hoc est, fiducia in rem, quæ non videtur.

MELANCHTHON in *Conf. Aug.* art. 4. ait, Fidem nobis pro iustitia imputari coram Deo. Sed id, ait art. 4. §. 6. 20. non propter ipsam fidei virtutem, sed propter Christi meritum: fide autem nos iustificati, quia fide apprehendimus. Sic & iste variat inter & Fidem, & Christi meritum, & Dei misericordiam.

LUTHERANI tum Rigidi, tum Molles, omnes ab hoc errore descuerunt, teste Colloquio Altemburg.

AVTOR. Fides non est integra causa iustificationis.

1. Quia, Gal. 5. Ex fide spem iustitiæ expectamus: id est, Ex fide speramus vitam æternam, mercedem iustitiæ: Aut, Ex fide speramus nos posse iustificari. Ita Aug. l. de Sp. & lit. c. 32. Verum Ex fide illa, quæ per Dilectionem operatur, non ergo ex sola, sed formata caritate. Ideo I. Cor. 3. Si habuero omnem fidem, ita, &c. caritatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Iac. 2. Quia fides sine operibus mortua est. Vnde, I. Ioan. 3. Qui non diligit, manet in morte. &c.

2. Ita S. Patres consentiunt. Belli 2. c. 4.

3. RATIO. I. Quia fides excidit; definens in beatis: iustitia verò usque perficitur.

2. Iustitia nos Christo facit similes; at fides dissimiles; nam hac ipse caruit.

3. Iustitia non potest esse informis; fides potest.

INSTANT Lutherus & Calvinus, & ex isto Abacuc; Iustus ex fide viuit, mirè exagitant distinctionem fidei in Formatam, & Informem.

Dico Iac. 2. distinguitur in Viuam & Mortuam; quod est idem: nā quod viuit, per formam viuit. Et Gal. 5. Fides per dilectionem operatur, passiue ἐνεργουμένη, id est mota; non actiue quasi dicat. Dilectio est forma extrinseca fidei,